

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ มุ่งที่จะศึกษาถึงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทย โดยทำการเปรียบเทียบผลของค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในระหว่าง 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน (Basket of Currencies) ไปเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ (Managed Floating Exchange Rate) ซึ่งการศึกษาดังกล่าวจะครอบคลุมช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2539-2540 และยังสามารถศึกษาถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนทั้งในด้านกระบวนการผลิต จำนวนผู้ผลิต พฤติกรรมการแข่งขันในอุตสาหกรรม และรวมถึงการศึกษาระดับอุปสงค์และอุปทานของเหล็กแผ่นรีดร้อนที่มีภายในประเทศด้วย ซึ่งการศึกษาดังกล่าวถึงโครงสร้างด้านต่างๆของอุตสาหกรรมดังกล่าว จะทำให้สามารถนำมาพิจารณาประกอบกับผลการศึกษาในการวัดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศได้ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการศึกษานี้ คือ ต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (Domestic Resource Cost : DRC) โดยเป็นการวัดต้นทุนค่าเสียโอกาสของการใช้ทรัพยากรภายในประเทศในการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนแล้วนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนที่แท้จริงที่เกิดจากการนำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อนจากต่างประเทศ โดยจะเป็นการพิจารณาว่าการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนภายในประเทศจะสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าได้หรือไม่ ซึ่งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศในการผลิตสินค้าชนิดหนึ่งๆนั้น จะวัดโดยการเปรียบเทียบค่าของ DRC กับอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (SER) โดยหากค่า DRC มีค่ามากกว่าอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงแล้ว จะหมายถึง ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนใน

ประเทศต่ำกว่าต้นทุนที่เกิดจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจากต่างประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ

อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลได้ให้การส่งเสริมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เนื่องจากความต้องการของเหล็กแผ่นรีดร้อนมีอัตราการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากยังไม่มีการดำเนินการผลิตขึ้นเองภายในประเทศ การที่มีอุปสงค์ของเหล็กแผ่นรีดร้อนสูงขึ้นก็จะส่งผลให้ต้องมีการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนจึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward Linkage) สูง หรืออาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญอยู่หลายอุตสาหกรรม อันได้แก่ อุตสาหกรรมเหล็กโครงสร้างรูปพรรณชนิดขึ้นรูปเย็น อุตสาหกรรมถังบรรจุแก๊ส อุตสาหกรรมตู้คอนเทนเนอร์ อุตสาหกรรมท่อเหล็ก และ อุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดเย็น ซึ่งก็เป็นอุตสาหกรรมที่มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกหลายอุตสาหกรรมเช่นกัน เช่น อุตสาหกรรมกระป๋องบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เหล็ก อุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ทั้งภายนอกและภายใน อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยอุตสาหกรรมต่อเนื่องเหล่านี้ที่ผ่านมาล้วนแล้วแต่มีบทบาทสำคัญของภาคอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ดังนั้น ภาคอุตสาหกรรมจึงเรียกร้องให้รัฐบาลให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ เพราะจะเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านการพัฒนาแรงงานฝีมือ พัฒนาความเชี่ยวชาญทางการบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม และยังสามารถลดการไหลออกของเงินตราต่างประเทศจากการนำเข้าสินค้าเหล่านี้ได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งในที่สุดรัฐบาลก็ได้มีการวางแผนพัฒนาเพื่อทำการสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กครบวงจรต่อจากเดิมที่เป็นเพียงอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กชั้นปลายน้ำ (Downstream Industry)

แต่จากผลการศึกษาถึงโครงสร้างอุปสงค์และอุปทานที่มีอยู่ภายในประเทศ พบว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาดังกล่าวนั้น ถึงแม้ว่าระดับการผลิตในประเทศจะยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการใช้เหล็กแผ่นรีดร้อนภายในประเทศได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงระดับอุปสงค์ที่มีอยู่ภายในประเทศแล้วนั้น จะเห็นว่า ระดับความต้องการใช้ในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังมีไม่มากพอที่จะทำการสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กครบวงจรภายในประเทศ ซึ่งการที่ระดับอุปสงค์มีไม่มากพอ อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่เริ่มเกิดปัญหาอย่างชัดเจน และต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ประกอบกับการนำเข้าผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อน

จากต่างประเทศในช่วงดังกล่าวนั้นก็เกิดการนำสินค้าเข้ามาท่วมตลาด (Dumping) ภายในประเทศ ส่งผลให้ผู้ผลิตภายในประเทศขาดทุนผลประกอบการเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่าการมีอุปสงค์ส่วนเกินในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่ได้สะท้อนว่าผู้ผลิตในประเทศจะสามารถมีกำไรในผลประกอบการ เนื่องจากผู้บริโภคในประเทศสามารถเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ด้วยเช่นกันโดยเฉพาะเมื่อผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศนั้นมีราคาต่ำกว่าราคาขายของผู้ผลิตในประเทศดังเช่นการเข้ามาท่วมตลาดในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวของกลุ่มประเทศรัสเซียและยูเครน เป็นต้น ฉะนั้น การจะวางแผนให้มีการผลิตแบบครบวงจรหรือการที่จะมีการวางแผนก่อตั้งอุตสาหกรรมการผลิตทั้งในขั้นต้นและขั้นปลายของเหล็กแผ่นรีดร้อนนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพในการผลิตเป็นสำคัญ ซึ่งแน่นอนย่อมจะต้องรวมถึงการผลิตเพื่อให้มีต้นทุนการผลิตต่ำสุดเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ต่อไป

จากการศึกษาถึงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบโดยการวัดต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) ในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนจะพบว่าในปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนนั้น อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า โดยมีค่า DRC / SER เท่ากับ 0.77 ซึ่งน้อยกว่า 1 ตามเกณฑ์การวัดจากสูตรดังกล่าวข้างต้น ทำให้สามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศที่จะสูญเสียจากการนำเข้าเหล็กแผ่นรีดร้อนจากต่างประเทศได้ ในขณะที่ปี พ.ศ. 2540 ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัวแบบมีการจัดการนั้น อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศกลับขาดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิต โดยมีค่า DRC/SER เฉลี่ยในอุตสาหกรรมเท่ากับ 1.27 ซึ่งมากกว่า 1 จากการพิจารณาโครงสร้างต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าว จะพบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่จะเกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ ที่มีสูงมากกว่า 50 % ของต้นทุนทั้งหมด ทำให้ทราบว่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในปี พ.ศ. 2539 นั้นไม่ได้เกิดจากการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ แต่เป็นผลจากการที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีค่าต่ำ หรือสามารถซื้อเงินตราต่างประเทศได้ในราคาถูก มีผลให้วัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมีราคาถูกลงด้วย

ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัว (Managed Floating Exchange Rate) แล้ว และได้ส่งผลให้เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างมากหรือเงินตราต่างประเทศมีราคาแพงขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนการใช้ปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อน ซึ่งผลการวัดความไหวตัวของ การเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อค่า

ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบนั้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงราคาปัจจัยการผลิตที่มีแหล่งที่มาจากต่างประเทศนั้นเป็นปัจจัยสำคัญรองจากการเปลี่ยนแปลงราคาของเหล็กแผ่นรีดร้อนในตลาดโลก ดังนั้น เมื่อมูลค่าของต้นทุนปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศสูงขึ้น จึงส่งผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบโดยตรง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนในช่วงการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนขาดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ

แต่การขาดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนนี้ยังสามารถพิจารณาได้จากความแตกต่างของกระบวนการผลิตในตัวแทนการศึกษาของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน โดยจะพบว่ากระบวนการผลิตแบบ Thin Slab Casting ที่มีความยืดหยุ่นในการใช้ปัจจัยการผลิตสูงกว่าจะทำให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงกว่า โดยจะสามารถควบคุมต้นทุนการผลิตให้คงที่ได้มากกว่า ประกอบกับการที่กระบวนการผลิตแบบ Thin Slab Casting เป็นกระบวนการผลิตในขั้นต้นมากกว่ากระบวนการผลิตแบบ Conventional Thick Slab Rolling คือ มีการนำเศษเหล็กซึ่งสามารถหาได้จากภายในประเทศส่วนหนึ่งตามข้อกำหนดทางด้านอุปทานของเศษเหล็กในประเทศและคุณภาพของเศษเหล็กมาผสมกับเหล็กถลุงเพื่อหล่อให้เป็นเหล็กแผ่นแท่งแบน (Slab) แล้วนำเหล็กแท่งแบนซึ่งมีอุณหภูมิพอเหมาะมาทำการรีดให้เป็นแผ่น โดยจะมีการใช้พลังงานน้อยกว่าการเผาเตาในกระบวนการผลิตแบบ Conventional Thick Slab Rolling ซึ่งมีผลต่อการวัดค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบด้วย โดยในผู้ผลิตที่ใช้กระบวนการผลิตแบบ Thin Slab Casting จะมีค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งในที่นี้จะพิจารณาได้จากค่า DRC / SER ต่ำกว่าค่า DRC / SER ของผู้ผลิตที่มีกระบวนการผลิตแบบ Conventional Thick Slab Rolling ดังนั้น จะพบว่าการเลือกใช้กระบวนการผลิตที่แตกต่างกันก็จะมีผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบด้วยเช่นกัน

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมการผลิตดังกล่าว คือ ในช่วงที่ทำการศึกษาลงหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนซึ่งเป็นผลจากการเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาทางเศรษฐกิจได้ส่งผลให้อุปสงค์ที่มีต่อสินค้าเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศลดลงถึง 20 % ทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถทำการผลิตในระดับที่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ซึ่งจากการสัมภาษณ์จะต้องทำการผลิตถึงเดือนละประมาณ 130,000 ตัน ดังนั้นเมื่อกำลังการผลิตยังไม่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ก็จะส่งผลทำให้ต้นทุนต่อหน่วยที่นำมาใช้ในการคำนวณยังไม่ใช้ต้นทุนที่มีประสิทธิภาพที่สุด

และเมื่อต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตเปลี่ยนแปลงไปก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่า DRC/SER ด้วยเช่นกัน

ส่วนการวัดความไหวตัวของค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่มีต่อปัจจัยต่างๆ เพื่อนำมาประกอบกับการศึกษาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบนั้น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนมากที่สุด คือ ราคาขายของผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อน ซึ่งจากการศึกษาโครงสร้างตลาดและพฤติกรรมตลาดของอุตสาหกรรมดังกล่าวในประเทศ จะพบว่า ผู้ผลิตในประเทศนั้นไม่มีอำนาจในการกำหนดราคาขายในตลาดได้ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ผู้ผลิตในประเทศต่างก็ประสบปัญหาผู้ผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนจากต่างประเทศของบางประเทศที่นำสินค้าตนเองเข้ามาท่วมตลาดในประเทศ ทำให้ผู้ผลิตในประเทศต้องตั้งราคาขายในระดับที่ต่ำกว่าที่คาดไว้ส่งผลให้เกิดการขาดทุนผลการดำเนินงานอย่างมาก จากพฤติกรรมดังกล่าวทำให้ทราบว่า ถึงแม้ราคาขายของเหล็กแผ่นรีดร้อนจะมีผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ แต่ผู้ผลิตในประเทศก็ไม่มีอำนาจในการกำหนดราคานั้น ส่งผลให้ค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถกำหนดเองได้ ประกอบกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในอันดับต่อมาก็เป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตในประเทศไม่สามารถกำหนดได้เช่นกัน ซึ่งก็คือราคาของวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ จะเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่สำคัญล้วนเป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนภายในประเทศไม่สามารถควบคุมได้

ดังนั้น การจะทำให้อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ควรจะต้องทำการพิจารณาทางด้านต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าวว่าสามารถลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ เพื่อเป็นการลดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกด้านราคาของปัจจัยการผลิตที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้มีการส่งเสริมให้มีการก่อตั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมเหล็ก โดยถ้าเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนก็จะได้อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแท่งแบน (Slab) ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนโดยตรง แต่จากการศึกษาในเรื่องโครงสร้างภาษีศุลกากรนำเข้าเหล็กและผลิตภัณฑ์ของเหล็กที่จัดทำโดยสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้ทราบว่า การจะมีอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแท่งแบนภายในประเทศโดยที่การ

ลงทุนจะเกิดการคุ้มทุนนั้นจำเป็นต้องมีกำลังการผลิตมากถึง 4 ล้านตันต่อปี โดยจะคุ้มทุนในเงื่อนไขของการคิดอัตราดอกเบี้ย ณ. ระดับ 7 % (ใช้เงินกู้ต่างประเทศเป็นหลัก) และมีการคิดต้นทุนการผลิต 240 เหรียญดอลลาร์ต่อตัน ซึ่งจะพบว่าการผลิตเหล็กแท่งแบนในประเทศขณะนี้ยังไม่ควรเกิดขึ้นหากเป็นการผลิตเพื่อการขาย และเมื่อคิดในกรณีการนำเหล็กแท่งแบนที่ผลิตได้ในประเทศดังกล่าวมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนต่อ จะได้ผล DRC / SER ในปี 2540 เท่ากับ 1.59 ซึ่งถือว่าไม่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้าเพิ่มมากขึ้นจากกรณีการนำเข้าเหล็กแท่งแบนจากต่างประเทศเข้ามาผลิต ประกอบกับเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการคุ้มทุนในด้านกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแท่งแบน (Slab) ที่สูงถึง 4 ล้านตันนั้นจะไม่สามารถนำมาผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนได้ทั้งหมด โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจเช่นนี้ ความต้องการใช้เหล็กแผ่นรีดร้อนที่ลดลงก็จะส่งผลถึงความต้องการใช้เหล็กแท่งแบนที่ลดลงด้วย โดยในปี 2540 ปริมาณการนำเข้าเหล็กแท่งแบนมีเพียง 1,175,383 ล้านตัน จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้เหล็กแท่งแบนในประเทศยังไม่มากพอที่จะทำการสร้างอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแท่งแบนซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำได้ และเมื่อไม่สามารถสร้างอุตสาหกรรมต้นน้ำได้ การจะทำให้อุตสาหกรรมการผลิตเหล็กรีดร้อนอยู่รอดในช่วงของการเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมมีการปรับตัวและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตได้นั้น จึงต้องได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล และรวมถึงการพยายามปรับตัวของผู้ผลิตเองด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงมาตรการ

ถึงแม้ว่าจากผลการศึกษาข้างต้นจะพบว่าอุตสาหกรรมการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศไทยหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงระบบอัตราแลกเปลี่ยนแล้วขาดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งถ้าเป็นไปตามหลักการของกลไกตลาดแข่งขันเสรีแล้ว ผู้ผลิตที่ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดจะต้องออกจากตลาดไป แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงมาก การจะให้ผู้ผลิตในประเทศมีประสิทธิภาพในการแข่งขันในช่วงแรกของการก่อตั้งอุตสาหกรรมผลิตจึงเป็นไปได้ยาก การให้ความช่วยเหลือแก่อุตสาหกรรมดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ควรมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมดังกล่าว ควรจะต้องมีการกำหนดเงื่อนไขเวลาที่แน่นอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตทำการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงทำการปรับปรุงการบริหารต้นทุนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถ

แข่งขันในตลาดโลกได้ในที่สุด โดยมาตรการต่างๆที่จะส่งผลให้ผู้ผลิตสามารถลดปัญหาการแข่งขันที่มีความรุนแรงในปัจจุบันลงได้นั้น มีดังนี้

มาตรการที่ส่งผลต่อระดับราคาของผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อน

1. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ (Surcharge)

มาตรการนี้จะใช้ในการตอบโต้การเข้ามาท่วมตลาดของผู้ผลิตในต่างประเทศที่เกิดปัญหาอุปทานส่วนเกินในประเทศของตนแล้วนำสินค้าของตนเข้ามาท่วมตลาดในประเทศไทย การดำเนินการตอบโต้เพื่อเป็นการรักษาระดับราคาในตลาดไม่ให้เกิดความผันผวนมาก ซึ่งระดับราคาขายในตลาดที่ไม่มีการท่วมตลาดนั้น จะทำให้ผู้ผลิตมีศักยภาพในการแข่งขันได้มากกว่า โดยการดำเนินการจะต้องเป็นการตอบโต้อย่างทันทีที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการท่วมตลาดโดยประเทศผู้นำเข้า

2. การกำหนดมาตรฐานเหล็กแผ่นรีดร้อนที่นำเข้าจากต่างประเทศ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่าตลาดผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศนั้นเป็นการแข่งขันทางด้านราคาเป็นสำคัญ โดยผลิตภัณฑ์ที่มีการขายในราคาต่ำซึ่งก็จะรวมถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ต่ำด้วย และการนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำมาใช้งานในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นได้เช่นกัน การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจึงเป็นวิธีที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศด้วย เมื่อผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนที่นำเข้ามาจะต้องมีมาตรฐานในระดับที่กำหนดแล้ว ราคาของผลิตภัณฑ์ก็จะลดความผันผวนลงด้วย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตทำการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ผลิตให้มีระดับมาตรฐานทัดเทียมกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาแข่งขัน เพราะหากผลิตภัณฑ์ในประเทศไม่มีคุณภาพในระดับเดียวกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ในขณะที่ความแตกต่างของราคาหลังจากการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์นำเข้าจะน้อยลง จะทำให้ผู้บริโภคเลือกที่จะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงมากกว่า แต่การกำหนดมาตรการดังกล่าวก็จะเป็นการเพิ่มภาระด้านต้นทุนให้แก่ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่องของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อน ซึ่งในการผลิตของอุตสาหกรรมบางประเภทอาจไม่จำเป็นต้องใช้เหล็กแผ่นรีดร้อนที่มีคุณภาพสูงมากนัก อย่างไรก็ตามการให้ความช่วยเหลือก็ยังอยู่ภายใต้เงื่อนไขเวลาที่กำหนด จึงควรมีการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการดังกล่าว

3. การเพิ่มอัตราآورนำเข้าไปในผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อน

ปัจจุบันอัตราآورนำเข้าไปของเหล็กแผ่นรีดร้อนเท่ากับร้อยละ 10 ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราآورนำเข้าไปของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตประเภทเหล็กแท่งแบนที่มีอัตราร้อยละ 6 จะเห็นว่าระดับภาษี ณ ระดับดังกล่าวนี้ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนไม่ได้รับการคุ้มครองจากการเก็บภาษีนำเข้าดังกล่าว เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างต้นทุนของการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน พบว่า ต้นทุนด้านวัตถุดิบจากต่างประเทศนั้นสูงถึง 50-70 % แต่ราคาของผลิตภัณฑ์กลับมีทิศทางที่ตรงกันข้าม โดยเฉพาะในช่วงที่มีระดับอุปทานในประเทศเป็นจำนวนมาก และมีการแข่งขันในระดับสูง เช่นในปัจจุบัน ดังนั้นการเพิ่มระดับอัตราآورนำเข้าไปในผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนนี้ จึงเป็นมาตรการที่จะช่วยลดความรุนแรงในการแข่งขันทางด้านราคาให้กับผู้ผลิตในประเทศได้ทางหนึ่ง

มาตรการที่ส่งผลต่อการลดต้นทุนการผลิตในการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน

1. การลดอัตราآورนำเข้าไปในวัตถุดิบที่ไม่มีการผลิตในประเทศ

โดยในที่นี้วัตถุดิบที่ควรมีการลดภาษี คือ เหล็กแท่งแบน (Slab) ซึ่งในปัจจุบันมีการเก็บآورนำเข้าไปในวัตถุดิบประเภทเหล็กแท่งแบน (Slab) ในอัตราร้อยละ 6 การปรับลดอัตราآورนำเข้าไปเหล็กแท่งแบนดังกล่าวจะส่งผลให้ต้นทุนด้านวัตถุดิบของการผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนลดลง ซึ่งในการศึกษาถึงความไหวตัวของค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบต่อการเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านต้นทุน ก็พบว่าการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนทางด้านวัตถุดิบนั้นมีผลต่อค่าความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบสูงที่สุด ดังนั้นการลดอัตราآورนำเข้าไปในวัตถุดิบประเภทเหล็กแท่งแบน (Slab) ซึ่งไม่มีการผลิตเพื่อขายในประเทศจึงน่าจะเป็นมาตรการที่ช่วยให้ผู้ผลิตในอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนมีต้นทุนต่ำลงได้

2. การจัดหาตลาดให้แก่ผู้ผลิตในประเทศ

เนื่องจากตลาดภายในประเทศมีขนาดจำกัด โดยเฉพาะในช่วงของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจดังปัจจุบัน ถึงแม้ว่าอัตราآورนำเข้าไปของอุปสงค์ของผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนในประเทศจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ตาม เมื่ออุปสงค์ในประเทศมีลดลง ส่งผลให้ปริมาณการผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตไม่มากพอที่จะก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) ซึ่งหากผู้ผลิตในประเทศสามารถผลิตในระดับที่มีการประหยัดต่อขนาด ก็จะส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วยของ

การผลิตลดลงได้ ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือทางด้านการจัดหาตลาดเพื่อให้สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตในอุตสาหกรรมนั้น จึงมีผลทางอ้อมในการลดต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมดังกล่าวได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม การจะส่งเสริมให้มีการส่งออกผลิตภัณฑ์เหล็กแผ่นรีดร้อนในต่างประเทศนั้นก็ควรมีการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานควบคู่ไปด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

จากการศึกษาถึงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมเหล็กแผ่นรีดร้อนด้วยวิธีการวัดต้นทุนการใช้ทรัพยากรภายในประเทศ (DRC) นั้น เป็นการศึกษาที่เน้นการพิจารณาถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิต ซึ่งหากมาจากภายในประเทศเป็นสัดส่วนสูงก็จะมี ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการแข่งขันกับต่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงการพิจารณาการจัดตั้งอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งนั้นมิได้มีพื้นฐานการพิจารณาถึงทางด้านแหล่งที่มาของวัตถุดิบหรือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตแต่เพียงด้านเดียว ยังต้องมีการพิจารณาถึงความจำเป็นของการก่อตั้งอุตสาหกรรมเหล็กด้วย เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล็กถือเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศที่ต้องการมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม รวมถึงการพิจารณาถึงผลประโยชน์ด้าน การจ้างงาน ผลประโยชน์ของการให้บริการแก่ลูกค้า ฉะนั้น จึงควรมีการศึกษาพิจารณาถึงปัจจัยดังกล่าวประกอบกับการพิจารณาด้านความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมด้วย